

Website van OKBN * ARLIS/NL

p/a Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie,
Postbus 90418, 2509 LK - DEN HAAG - Nederland

Interview met Hans Timmermans

Bibliothecaris Museum Het Valkhof
27 juni 2012

Tijdens het interview in de Leeszaal Jan Terlouw van Museum Het Valkhof, kijken Hans Timmermans en ik uit over het Nijmeegse Kelfkensbos en de ingang van het Valkhofpark dat ooit de basis vormde van een Romeins legerkamp. De locatie onderstreept nog eens het afwijkende beeld dat ik van Hans had na lezing van zijn CV. Hij lijkt uit een ander soort hout gesneden dan de doorsnee bibliothecaris in een kunstmuseum. Leest u mee? Hans studeerde achtereenvolgens Culturele en Sociale Antropologie in Nijmegen en Nieuw Perzische Taal & Cultuur in het Utrechtse. Hij werkte als barman in Politiek-kultureel centrum O'42 in Nijmegen en tijdens zijn studie in Utrecht als student-assistent en na zijn afstuderen als toegevoegd docent Iraanse cultuur.

Zo, hoe ben jij dan bibliothecaris geworden?

Zijn leven als bibliothecaris begon in 1996 in dienst van het Museum Commanderie van Sint Jan. Zijn belangrijkste taak was de voorbereiding van de verhuizing van de documentaire collecties naar de nieuwbouw van Museum Het Valkhof. Het museum, ontworpen door Ben van Berkel, werd op 14 september 1999 geopend en vanaf die dag is Hans de bibliothecaris van een aantal collecties. Hans beschouwt de boekencollectie als de vierde collectie van het museum: de kenniscollectie. Museum Het Valkhof presenteert zichzelf als een museum met drie collecties: archeologie, oude kunst en moderne kunst. Deze drie verzamelingen omvatten voorwerpen van uiteenlopend belang voor de kunst- en cultuurgeschiedenis van Nijmegen, Nederland en West-Europa. In de bibliotheekcollectie wordt de kennis over deze voorwerpen zo breed mogelijk gedocumenteerd en bewaard. De boekenverzameling in Leeszaal Jan Terlouw en het aangrenzende halfopen depot, huisvest de kunsthistorische bibliotheek (30.000 titels). Naast bezit van de Commanderie zijn in de studiezaal boeken uit de kunstbibliotheek van het stadhuis en uit de bibliotheek van het Oud Archief van Nijmegen opgenomen. Op de locatie van het voormalige Provinciaal Museum G.M. Kam is de archeologische bibliotheek (12.000 titels) gehuisvest. Het voormalige museumgebouw van architect Oscar Leeuw herbergt nu het Gelders Archeologisch Centrum. In het GAC zijn naast het provinciaal depot bodemvondsten van Gelderland ook de archeologische onderzoeks- en restauratiefuncties ondergebracht.

Wat zijn jouw werkzaamheden?

Hans werkt woensdag en vrijdag op Museum Het Valkhof, dinsdag en donderdag op het GAC. Hij is verantwoordelijk voor de collectievorming en de ontsluiting van het bezit van beide bibliotheken. Elk jaar groeien de collecties met ongeveer 800 monografieën. Daarnaast verwerft de bibliotheek tijdschriften, jaarboeken en vele andere uitgaven. De aanwinsten van Leeszaal Jan Terlouw zijn sinds 1998 ontsloten in een geautomatiseerde catalogus (Adlib), die van het GAC sinds 2002. Het oudere bezit is via een kaartcatalogus ontsloten. De beschrijving van deze 'oudere' titels in de collectie van de Leeszaal Jan Terlouw is bijna afgerond. Voor de

retro-invoer van het Gelders Archeologisch Centrum zijn nog ongeveer drie jaren nodig. Als eenpitter verricht hij een aantal administratieve werkzaamheden zelf, waaronder het ruilverkeer, de bestel- en tijdschriftenadministratie, en hij begeleidt een drietal vrijwilligers. Twee van hen, gediplomeerd en met een jarenlange bibliotheekervaring elders, verzorgen de invoer in Adlib. De bibliotheek houdt een knipseldocumentatie bij over onderwerpen betreffende Nijmeegse kunst en archeologie waarin ook het efemere materiaal (uitnodigingen, folders et cetera) dat de instelling ontvangt, zijn weg vindt. Informatie over de bibliotheek op de site van het museum actualiseert Hans regelmatig. Daar blijft het bij: hij onderhoudt geen blog, LinkedIn- of Facebook-pagina, of Twitteraccount. Face-to-face contacten met andere kunstbibliothecarissen zijn overigens spaarzaam maar Hans probeert wel zoveel mogelijk deel te nemen aan de activiteiten van het OKBN.

Hoe wordt de bibliotheek gebruikt?

De museummedewerkers gebruiken de bibliotheek op verschillenden manieren. Op de eerste plaats zijn het natuurlijk gewone gebruikers, die met regelmaat de collectie raadplegen voor hun eigen onderzoek en projecten. Maar bij de oriëntatie op nog een samen te stellen tentoonstelling vragen zij Hans om literatuur rond het nieuwe onderwerp te verzamelen. Bij het samenstellen van een dergelijk literatuuroverzicht maakt hij niet alleen gebruik van de eigen bibliotheek maar ook van die van de Radboud Universiteit. Soms wordt er een beroep gedaan op zijn schrijfervaring, bijvoorbeeld om een bijdrage te leveren aan de beschrijving van een object in een catalogus van een tentoonstelling. Bij de tentoonstelling *70's in Nijmegen : tien kreative aksiejaren* (2007) was Hans de samensteller van de begeleidende publicatie. Van zijn hand kwam het idee voor een 'abecedarium' van Nijmeegse tegencultuur in dat roemruchte decennium. In een enkel geval vallen werk en privé samen, zoals bij zijn jammergenoeg gestaakte pogingen om een aantal bruiklenen voor de komende tentoonstelling *Pop Art in Europa* (september '12 t/m januari '13) van het Tehran Museum of Contemporary Art los te krijgen.

De contacten met externe gebruikers zijn zeer verschillend, er is een klein aantal wetenschappelijk geïnteresseerden dat regelmatig een beroep doet op de specialistische collectie van de bibliotheek. Jaarlijks verzorgt Hans een presentatie van de Radboud Universiteit voor studenten Geschiedenis met als resultaat dat gedurende het jaar een aantal van hen gebruik maakt van de bibliotheek. Daarnaast krijgt hij frequent vragen van particulieren over kunstvoorwerpen van Nijmeegse kunstenaars. Verzoeken om beeldmateriaal van het museale bezit kan hij doorsturen naar de registrator.

Wat gebeurt er de komende jaren?

De komende jaren is er voldoende werk te verrichten. Binnen de collectie van het GAC worden zo'n 3.000 titels op het gebied van prehistorie en middeleeuwen herplaatst ter ondersteuning van het bredere werkterrein van het GAC. Hans oriënteert zich de komende tijd op de te gebruiken plaatsingssystematiek. Het oude bezit van de Collectie Kam dient verder ingevoerd te worden in Adlib. Als dit voldoende is gevorderd heeft hij de intentie om de catalogus via Internet raadpleegbaar te maken.

Binnen het museum werkt men plannen uit om de begane grond opnieuw in te richten met als doel om een aantal publieksfuncties beter zichtbaar te maken. De receptie, het café en de winkel worden in deze grote ontvangstruimte ondergebracht. Ook is hier ruimte voor de leeszaal voorzien. De plannen verkeren nog in een inventariserende fase. Het is echter geenszins zeker dat de leeszaal zijn plek aan de voorzijde van het gebouw behoudt. Mogelijk wordt in de nieuwe ontvangstruimte een digitale informatiefunctie gerealiseerd, terwijl de leeszaal elders wordt ondergebracht. Het streven is om met de nieuwe inrichting het museum gezien vanaf het plein,

tweemaal per week in gebruik als groenten- en bloemenmarkt en regelmatig het podium voor publieksmanifestaties (kermis en de Vierdaagse) een meer uitnodigende entree te geven.

En privé?

Momenteel is Hans een van de editors van het wetenschappelijk jaarboek *Qajar Studies* van de International Qajar Studies Association. De Qajar dynastie heerste van 1785 tot 1925 over Perzië. In het jaarboek komen artikelen over verschillende aspecten van deze periode aan de orde. De bijdragen die aansluiten op zijn specialismen, de geschiedenis van Iraanse elitefamilies en hun genealogie, worden door Hans beoordeeld. Daarnaast vertaalt hij nog steeds Perzische teksten en documenten in het Nederlands. Ander gewaardeerd leesvoer betreft *Now all roads lead to France* (2011). Hierin beschrijft Matthew Hollis het leven van Edward Thomas, een Engelse broodschrijver die zich in zijn soldatenjaren (1914 tot 1917) ontwikkelde tot een dichter wiens invloed tot op de dag van vandaag toeneemt.

The draughtsman's contract (1982) is zijn favoriete film. Waar hij ook is, het lokale filmhuis dat de film draait, kan nog steeds een kaartje voor Hans opzij leggen. Maar een DVD ervan heeft hij nog niet aangeschaft! Volgens hem is dit Peter Greenaway op z'n best: een goed verhaal vol spelerei met uiteenlopende feiten en personen uit de Engelse geschiedenis. Het plot intrigeerde Hans in die mate dat hij over de film aan de hand van de namen van de historische personages een prijswinnend essay schreef. Op muziekgebied noemt hij de uitvoering van de opera *Turandot* gedirigeerd door Yannick Nézet-Séguin in de Stopera (2010) als persoonlijk hoogtepunt. Muziek en literatuur strengelden zich in deze opera verrassend ineen. De oudste bron van het sprookje over Turandokht (1209) is van de hand van de Perzische dichter Nezami. In de jaren 1710-12 werd het in het Frans vertaald waardoor het later de inspiratiebron kon vormen voor Giacomo Puccini's opera.

[Foto's interview](#)

Laatst bijgewerkt: 22 augustus 2012